

WWF Ελλάς
Παγκόσμιο Ταμείο
για τη Φύση

Τηλ.: 210 331 4893
Fax: 210 324 7578
tnantsou@wwf.gr
www.wwf.gr

Φιλελλήνων 26
105 58 Αθήνα

ΘΕΣΗ ΤΟΥ WWF ΕΛΛΑΣ

επί του σχεδίου ΚΥΑ του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού για τον Τουρισμό

Η περιβαλλοντική οργάνωση WWF Ελλάς, έχοντας αναγνώσει με εξαιρετική προσοχή το σχέδιο ΚΥΑ του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό και έχοντας προχωρήσει σε ανάλυση των ρυθμίσεων που επιχειρεί να εισαγάγει στο πλαίσιο ειδικής επιστημονικής ομάδας, αποφάσισε να το απορρίψει καθ' ολοκληρίαν για τους εξής λόγους:

1. Απουσία Εθνικού Χωροταξικού: Όπως έχει ήδη επισημανθεί από το WWF Ελλάς και πολλούς άλλους φορείς, η κατάρτιση των ΕΠΧΣΑΑ πρέπει να έπεται του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Βάσει των άρθρων 7 και 18 του Ν. 2742/1999 ΦΕΚ 207/Α'/07.10.1999 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη & άλλες διατάξεις», μόνο κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, η κατάρτιση και έγκριση ειδικών πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού χωρεί ανεξάρτητα από την ύπαρξη εγκεκριμένου γενικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης. Η πρώτη εφαρμογή του νόμου σε ζητήματα χωροταξικού σχεδιασμού πραγματοποιήθηκε το 2001 με την έγκριση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού για τα σωφρονιστικά καταστήματα¹. Επομένως, το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Εθνικό Χωροταξικό) θα έπρεπε να έχει οριστικοποιηθεί και εγκριθεί ήδη πριν το ΕΠΧΣΑΑ για τον τουρισμό. Σημειώνουμε ότι η ολοκλήρωση και θέση σε διαβούλευση του Εθνικού Χωροταξικού αναμένεται από το 2001, οπότε το Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης κατάληξε σε τελική γνώμοδότηση επί της τότε εκδοχής του.

Το WWF Ελλάς εμμένει στην ανάγκη ολοκλήρωσης της διαδικασίας θεσμοθέτησης του Εθνικού Χωροταξικού, καθώς η προήγηση ειδικών και περιφερειακών χωροταξικών σχεδίων διαμορφώνει μια κατάσταση που θα το εγκλωβίσει και θα περιορίσει τη χρησιμότητά του στην απλή αποτύπωση μιας ήδη διαμορφωμένης κατάστασης.

2. Δεν περιλαμβάνονται προβλέψεις συνυπολογισμού φέρουσας ικανότητας²: Σε γενικές γραμμές, το σχέδιο ΚΥΑ προσανατολίζεται προς τη διευκόλυνση και χωροθέτηση των επενδύσεων που έχουν ήδη δρομολογηθεί, και δευτερευόντως προς τη διαμόρφωση συνθηκών για αειφόρο χωροταξική οργάνωση. Έτσι, ως προτεραιότητα προβάλλει η εντατικοποίηση της τουριστικής εκμετάλλευσης του χώρου, ακόμα και σε περιοχές που αναγνωρίζονται ως τουριστικά ήδη ανεπτυγμένες. Επιπλέον, πουθενά δε γίνεται αναφορά στην ανάγκη υπολογισμού και σεβασμού της φέρουσας ικανότητας των περιοχών στις οποίες χωροθετούνται νέες τουριστικές υποδομές.

3. Δίνει κατευθύνσεις εντατικής εκμετάλλευσης του φυσικού χώρου. Πουθενά δε γίνεται μνεία για τουριστικά «κορεσμένες» περιοχές, στις οποίες θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και στην απομάκρυνση των τουριστικών εγκαταστάσεων που είτε είναι παράνομες είτε προκαλούν εξόφθαλμη αισθητική υποβάθμιση του τοπίου. Α-

¹ ΥΑ 28704/4362 ΦΕΚ Β' 1575/28.11.2001 «Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Καταστημάτων Κράτησης».

² Ως φέρουσα ικανότητα ορίζεται ο μέγιστος αριθμός ανθρώπων που μπορούν να «χρησιμοποιούν» μια περιοχή, χωρίς να επιφέρουν μη αποδεκτή αλλαγή στο φυσικό περιβάλλον και χωρίς να προκαλούν μη αποδεκτή υποβάθμιση στην ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών.

ντίθετα, ακόμα και στις διεγνωσμένες ως τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές, δίνονται κατευθύνσεις για περαιτέρω αύξηση της χωρητικότητας.

4. Απουσία ρυθμίσεων για την απομάκρυνση αυθαιρέτων: Θεωρούμε επίσης σοβαρή έλλειψη κάθε σχεδίου χωρικής οργάνωσης της τουριστικής δραστηριότητας την απουσία ρυθμίσεων για την εφαρμογή των τελεσίδικων πράξεων κατεδάφισης των αυθαιρέτων κτισμάτων σε αιγιαλούς, παραλίες, δάση και δασικές εκτάσεις. Η απουσία αυτή μειώνει το κύρος του συγκεκριμένου πλαισίου και το καθιστά απλό σχέδιο περαιτέρω οικοδομικής ανάπτυξης των υπό εξέταση περιοχών.

Μεγάλη έλλειψη αποτελεί επίσης η απουσία οποιασδήποτε αναφοράς στην ανάγκη κατάργησης ή τουλάχιστον δραστικού περιορισμού της εκτός σχεδίου δόμησης, που ευθύνεται για μεγάλο μέρος της υποβάθμισης του φυσικού χώρου από την τουριστική ανάπτυξη. Κατά την άποψή μας, η μη κατάργηση του δικαιώματος για δόμηση εκτός σχεδίου ουσιαστικά ακυρώνει κάθε προσπάθεια για χωροταξική οργάνωση.

4. Απουσία Στρατηγικής Μελέτης Επιπτώσεων: Θεωρούμε απαραίδεκτη τη μη δημοσιοποίηση των υποστηρικτικών μελετών και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, η οποία βάσει της κείμενης νομοθεσίας³ πρέπει να προηγηθεί της έγκρισης οποιουδήποτε ΕΠΣΧΑΑ και πρέπει απαραίτητως να δημοσιοποιηθεί και να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση.

5. Περιβαλλοντικά επικίνδυνες ρυθμίσεις: Η προβαλλόμενη ως νέα μορφή τουρισμού με τον τίτλο «σύνθετες και ολοκληρωμένες αναπτύξεις τουριστικών υποδομών σταθερού παραθερισμού» δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη δημιουργία νέων οικισμών με αποκλειστικά παραθεριστική χρήση, οι οποίοι θα είναι πλήρως αποκομμένοι από την τοπική κοινωνία και οικονομία. Μάλιστα, η πρόβλεψη χωροθέτησης «σύνθετων και ολοκληρωμένων αναπτύξεων τουριστικών υποδομών σταθερού παραθερισμού» εντός των ορίων περιοχών του δικτύου Natura 2000, δημιουργεί σοβαρή απειλή οικοδομικής επιβάρυνσης στις ευαίσθητες αυτές περιοχές. Η πρόβλεψη για «δέουσα βαρύτητα στην οικολογική συνιστώσα» είναι εξαιρετικά ασαφής και υπόκειται σε επικίνδυνες παρερμηνείες. Αυτή η μορφή οικιστικής ανάπτυξης θεωρούμε πως δεν αποτελεί μορφή τουρισμού, αλλά αντικείμενο της πολεοδομικής νομοθεσίας και των κατά τόπους ειδικότερων πολεοδομικών ρυθμίσεων. Επιπλέον, θεωρούμε απαραίδεκτο τον ορισμό ελάχιστης απόστασης τοποθέτησης κτισμάτων τα 50 μ. από την γραμμή αιγιαλού, στα νησιά και τις παράκτιες περιοχές. Η ρύθμιση αυτή δεν απειλεί απλώς την παράκτια ζώνη με σοβαρή οικοδομική επιβάρυνση, αλλά προκαλεί και ευθεία αμφισβήτηση της τεκμηριωμένης σχετικής νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας που ορίζει ως ελάχιστη απόσταση τα 100 μ. (Π.Ε. 247/2003, Τμ. Ε', καθώς και Π.Ε. 636/2002 και 633/2002).

6. Ελλιπής πρόβλεψη συντονισμού με ΕΣΠΑ 2007-2013: Λείπει οποιαδήποτε αναφορά και σύνδεση με το ΕΣΠΑ 2007-2013, παρά το γεγονός πως και τα δυο σχέδια θα εξελιχθούν ταυτόχρονα. Μόνη αναφορά γίνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη»- ΕΣΣΑ 2007-2013, αποκλειστικά όμως ως χρηματοδοτικό μέσο, ενώ λείπει οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα επιχειρησιακά προγράμματα.

³ Οδηγία 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» και ΚΥΑ 107017 ΦΕΚ Β1225/5.9.2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001».